

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 5 1 G 1 0 5 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

NARAVOVARSTVO

Izpitna pola 2

Petek, 6. junij 2025 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, ključ za določevanje rastlin, periodni sistem, numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja ter nabor definicijskih enačb in konstant.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Izpitna pola vsebuje 4 strukturirane naloge. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 20. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

[illegible]

1. V Sloveniji imamo veliko jam in vse so naravne vrednote.

1.1. V katero zvrst naravnih vrednot sodijo jame?

_____ (1 točka)

1.2. Napišite abiotski dejavnik, ki določa jamski ekosistem kot ekstremen.

_____ (1 točka)

1.3. Navedite dva varstvena režima glede vstopa v jame. Napišite dva negativna pritiska človeka na ta ekosistem.

Varstvena režima:

— _____
— _____ (1)

Negativni pritiski človeka na jame:

— _____
— _____ (1)
(2 točki)

1.4. Kako so se živali prilagodile na stalno življenje v jamah? Napišite dve prilagoditvi.

— _____
— _____ (1 točka)

2. Grožnja za divjega petelina.

V srednji Evropi in tudi pri nas spada divji petelin med ogrožene živalske vrste, saj se njegova številčnost ves čas zmanjšuje, medtem ko se številčnost divjih petelinov v osrednjem življenjskem prostoru (Skandinavija, Rusija) ne manjša, temveč niha v naravnih ciklih. Kljub popolnemu varstvu divjega petelina v Sloveniji, ki traja že skoraj 20 let, se je samo v zadnjih 15 letih delež aktivnih rastišč divjega petelina v Sloveniji zmanjšal še za 31 %.

(Vir: <https://www.lovska-zveza.si/prostozivece-zivali/ptice/divji-petelin/>. Pridobljeno: 5. 6. 2024.)

(Vir: <https://www.gozdnispecialisti.si/>. Pridobljeno: 5. 6. 2024.)

- 2.1. Glavni namen ohranjanja vrst je zagotavljanje vsaj najmanjše velikosti populacije, ki dolgoročno lahko še preživi, ne glede na demografske, okoljske in genetske spremembe ter katastrofe. Kako strokovno poimenujemo tako populacijo vrst?

(1 točka)

- 2.2. Območja habitata divjega petelina spadajo pod območja Natura 2000. Navedite, po kateri direktivi.

(1 točka)

- 2.3. Navedite še drugo direktivo, ki uvršča divjega petelina v Naturo 2000 vrsto.

(1 točka)

- 2.4. Glede na podnebne spremembe v prihodnje pričakujemo več vetrolomov v naših gozdovih. Kako lahko posledice vetroloma vplivajo na populacijo divjega petelina? Navedite dva primera.

(2 točki)

3. Močvirska sklednica.

Na šoli se je izgubila močvirska sklednica z nameščenim oddajnikom. Na srečo imajo dijaki ustrezno opremo, ki jim bo omogočila, da jo bodo hitreje našli.

3.1. Katero metodo vzorčenja so uporabili dijaki?

(1 točka)

3.2. Zakaj obročkanje močvirskih sklednic ni smiselna metoda?

(1 točka)

3.3. Katere tri vrste želv popisujemo v severnem delu Jadranskega morja?

(2 točki)

3.4. Katera metoda lova se uporablja za lov močvirske sklednice?

- A Lov s kavljem.
- B Lov z zanko.
- C Lov z vršo.
- D Lov s plavarico.

(1 točka)

4. Geotermalna energija.

4.1. Razložite, kaj je geotermalna energija.

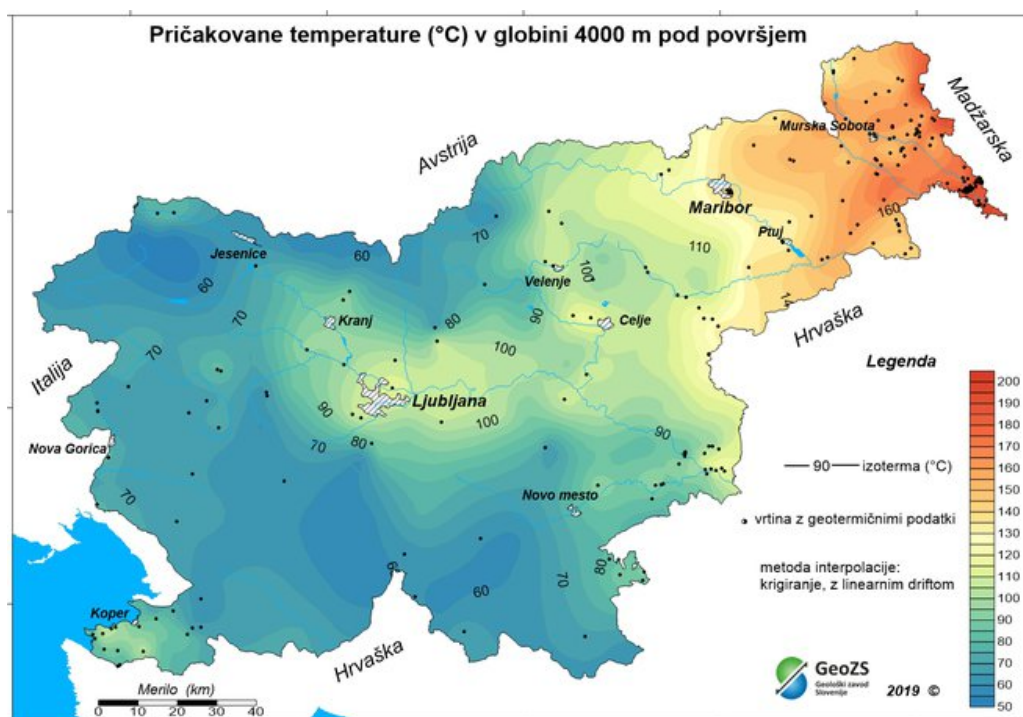
(1 točka)

4.2. Kolikšna je minimalna temperatura geotermalne vode za proizvodnjo električne energije?

- A 100 °C.
- B 70 °C.
- C 150 °C.
- D 130 °C.

(1 točka)

4.3. S pomočjo karte navedite tri lokacije v Sloveniji, ki so primerne za izkoriščanje geotermalne energije.

(Vir: <https://www.zelenaslovenija.si/esg/>... Pridobljeno: 31. 5. 2024.)

(2 točki)

4.4. Naštejte tri škodljive vplive izkoriščanja geotermalne energije na naravo.

(1 točka)

Prazna stran